

Elämänturvayhtiö

Maatilan riskienhallinta ja turvallisuus

2023

Terho Rynänen
 LÄHITAPIOLA

Riskienhallinta maataloudessa

- **Riskienhallinta on varautumista riskeihin**
  - riskin poistaminen
  - riskin määrän vähentäminen
  - riskin todennäköisyyden pienentäminen
  - varautuminen toteutumisen jälkeiseen tilanteeseen
  - riskin ulkoistaminen tai jakaminen
    - ⇒ toiminnan tai omaisuuden ulkoistaminen
    - ⇒ yhteisyrittäminen tai -omistaminen
    - ⇒ vakuuttaminen.

Kasvavat yksiköt - kasvava riski

Tulipalojen lukumäärä ei vähene samaa tahtia maatalojen kanssa. Rikkoutumisvahingot ja niistä aiheutuvat keskeytykset kasvussa. Tapaturmien määrä pysyy sitkeästi korkeana. Toteutuneet riskit aiempaa suurempia.

- Suurimmat korvaukset kohdistuvat eläinsuojoihin
  - syynä sähkölaite tai työkoneen syttyminen
- Riskikohteita ovat lisäksi
  - lämpökeskukset
  - viljankuivaamot
  - konehallit (moottoriajoneuvot)
- Omat toimet ratkaisevat tilanteen
  - palon aikainen havaitseminen
  - hälytys ja palokunnan ohjeistaminen
  - tehokas alkusammutus ja palon rajaaminen
  - omaisuuden vieminen turvaan
- Lähtökohtaisesti palokunta tulee aina myöhässä.

Riskienhallinta maataloudessa

Tulipalo on katastrofaalisin esinevahinko, mikä maatalousyrittäjää voi kohdata.

Palovahingot ovat myös ratkaisevassa osassa maatalojen vakuuttamisen kannattavuuden näkökulmasta.

Koko maatalouselinkeinon kannalta suurpalot ovat moninainen ongelma:

- Korvaus maksetaan, mutta ei korvaa kaikkea
  - jalostustyö, jatkuvuus, aineettomat arvot, omavastuu, pelko, mielipaha, stressi
- Vakuutusmaksut nousevat
  - varsinkin pienten tuotantosuuntien ongelma, jos tariffointi kustannusvastaavaa
- Elinkeinoon imagolle eivät kuolleet eläimet tai ympäristöön päässeet kemikaalit tee hyvää.

Navetta: sähkö, pienkuormaajat

Sikala: sähkö, lämpökeskus, ilmanvaihto

Lämpökeskus: takapalo, öljy(!)

Kuivuri: uuni, sähkö

Konehalli: ajoneuvot.

Riskienhallinta maataloudessa

- Bioturvallisuutta ovat toimenpiteet, joilla estetään taudin aiheuttajan kontakti tuotantoeläimiin (ja ihmisiin).
- Bioturvallisuus voi olla sisäistä tai ulkoista / muuta bioturvallisuutta
  - sisäinen bioturvallisuus = hygienia
  - estetään tautien leviäminen osastosta toiseen tai eläimestä toiseen
- Ulkoinen bioturvallisuus = ulkoisten tekijöiden aiheuttama tautipaine
  - kulkuväylät ja ajoneuvot
  - materiaalit ja tarvikkeet
  - lannan käsittely
  - henkilöliikenne
  - haittaeläimet
  - eläinliikenne
  - raadot.

Paloturvallisuus:

- paalimuoveissa, kanistereissa, apulantasäkeissä jne. on runsaasti palokuormaa
- muoveja voidaan sytyttää ilkivaltatarkoituksessa, käärintämuovit voivat olla herkkiä syttymään
- jyräjät aiheuttavat myös palovahinkoja, joten kaikki toimenpiteet, joilla niiden elämä tehdään vaikeaksi, parantavat myös paloturvallisuutta

Jyrsijät ja bioturvallisuus

- muovijäte tarjoaa hyviä lymypaikkoja hiirille ja rotille
- seinän vierustoille tai rehusiilojen läheisyyteen varastoituina ne tarjoavat rauhan nakertaa seiniä, tunkeutua sisätiloihin ja aiheuttaa kaikenlaista sotkua
- jyrsijät ovat yksi keskeinen eläintautien (mm. salmonella) levittäjä. Tyypillinen ketju on se, että linnut tuovat salmonellan tontille ja jyrsijät kantavat sen sisään. Rotat kartsavat avoimia paikkoja, minkä vuoksi tuotantorakennusten seinustat on pidettävä avoimina, paljaina ja puhtaina trukkilavoista, muovijätteestä ja kaikesta muustakin rojusta, mikä tarjoaa haittaeläimille turvapaikkoja

Muu turvallisuus

- pihalla lojuvat ja tuulen riepottelemat muovit voivat kätkeä alleen teräviä esineitä, kuoppia ja muuta roinaa, jotka voivat vahingoittaa koneita, ihmisiä ja eläimiä
- muovien alla voi piileskellä rikkoutuvaa omaisuutta, lemmikki-eläimiä ja jopa lapsia
- riittävän kauan ulkoiltuaan muovijäte auringon, tuulen ja muun mekaanisen rasituksen johdosta haurastuu ja pilkkoutuu pienemmäksi roskaksi, joka voi kulkeutua eläinten rehun sekaan, koneiden liikkuviin osiin, tukkia ilmanottoja jne. Eikä muovijäte tietenkään kuulu myöskään pelloille, metsiin, vesistöihin eikä maisemaan.
- Muovijätteen polttaminen ei ole myöskään sallittua.

Keskustelua